

شعار اندیشه

مؤلف:

علامہ عبدالرحمان بن ابی بکر

انتصار:

دکتر احمد بن عثمان المیزید

مترجم:

ابو خالد شعیب علی خواجہ

سر شناسه

عنوان قراردادی:

عنوان و نام پدید آورنده

: ابن جوزي، عبدالرحمن بن علي ۵۰۸/۹۷۷ق.

: صیدالخطر. فارسي. برگزیده

: شکار اندیشه / عبدالرحمان بن الجوزي / اختصار
احمد بن عثمان المزيّد مترجم ابوخلد شعیب علي
خواجه.

: مشهد: حافظ ابرو، ۱۳۹۳

: ۱۹۵ص. ۵/۲۱*۵/۱۴س.م.

: ۳- ۷۷- ۵۸۳۷- ۶۰۰- ۹۷۸

: قیبا

: مزید - احمد عثمان .

: علي خواجه شعیب ۱۳۶۲ مترجم.

: خودسازی - جنبه های مذهبی- اسلام .

: آداب طریقت.

: تصوف - عقاید.

BP۲۵۰/الف/۲۳ص ۹۰۴۲۱۸ ۱۳۹۳

: ۲۹۷/۶۳

: ۳۷۴۹۴۵۴

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضیعت فهرست نویسی

شماره افزوده

شماره افزوده

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کتبی

رده بندی کتبی

شماره کتابت ملی

شکار اندیشه

اثر: عبدالرحمان بن الجوزی

مترجم: ابوخلد شعیب علی خواجه

ناشر: حافظ ابرو

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

تیراژ: ۲۰۰۰

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

صفحه: رقعی ۱۹۵

شابک: ۳- ۷۷- ۵۸۳۷- ۶۰۰- ۹۷۸

مرکز پخش:

تایباد - خیابان جامی - کتابفروشی سنت

تلفن: ۵۴۵۳۵۳۱۰ - ۵۱

همراه: ۰۹۱۵۱۲۶۱۳۹۹

فهرست

۹		مقدمه مترجم
۱۱		مقدمه مختصر
۱۵		مقدمه مؤلف
۱۷		غفلت و آگاهی
۱۸		فواید توجه به عواقب
۱۹		عجیب ترین کار
۲۰		فاصله گرفتن از محل فتنه
۲۱		بزرگترین کیفر
۲۱		نشانه کمال عقل
۲۱		وجوب آمادگی برای رفتن
۲۲		دلایل سختی ها
۲۳		تصفیه اعمال
۲۴		ارزش وقت
۲۵		پاداش از جنس عمل
۲۷		حوادث دنیا و آخرت
۲۸		پرهیز از بدی؛ و نه از نیکی

۲۹	علم و عمل
۳۰	اهداف ازدواج
۳۲	شیرینی اطاعت و شومی مصیبت
۳۴	امور نهفته نفس
۳۵	لذت غلبه بر تمایلات نفسانی
۳۷	حالات نفس
۳۹	حفاظت از نفس
۴۱	دلایل اجابت شدن دعا
۴۴	وظیفه فرد شوم در برابر مصیبت
۴۵	علم؛ خواهان علم
۴۶	فضیلت علم
۴۷	تأملاتی درباره تدبیر آفریننده
۴۸	سازگاری اسباب با توکل
۵۱	پاکیزگی از دیدگاه اسلام
۵۲	حکمت و فلسفه بلا و مصیبت
۵۶	نادانی برخی از صوفیان
۵۸	پندی برای سخنوران
۶۰	عشق؛ درد و رنج افراد افسرده
۶۱	عمر طولانی
۶۲	تقوا؛ اساس عافیت
۶۳	هدف از لذت و تمایلات نفسانی
۶۴	نحس؛ گناه و برکت عبادت
۶۵	لغزش های راه
۶۶	تقوا؛ زداينده مصيبت

۶۸	 انسان مومن و گناه
۶۸	 پرهیز از گناهان کوچک
۶۹	 اول توبه، سپس دعا
۷۰	 فرد مومن در میان سختی و آسایش
۷۱	 ارزش دوری از گناهان
۷۳	 مراقبت از وقت
۷۴	 ترس از عذاب الهی
۷۴	 کافی بودن مرگ، ای موعظه
۷۵	 پرهیز از شبزه ها
۷۷	 ضرورت کار و تلاش
۸۲	 چندین تأمل
۸۳	 موقتی بودن مصیبت
۸۴	 عجله نکردن در اجابت دعا
۸۵	 همّت والا
۸۸	 از عجایب بشر
۹۰	 یاد الله متعال در خلوت
۹۲	 توصیه هایی به دانشجویان
۹۴	 تقوا و سلامتی مداوم
۹۶	 رهایی از دام دنیا
۹۶	 مراقبت از نفس
۹۸	 شتاب به سوی الله تعالی
۹۹	 طولانی بودن یا کوتاهی آرزو
۱۰۱	 لزوم توبه و بازگشت
۱۰۲	 احترام به حریم الهی

۱۰۲.....	دوری از فتنه
۱۰۳.....	مراقبت از علم
۱۰۴.....	پیروی از سنت؛ و نه ایجاد بدعت
۱۰۶.....	سرانجام شکیبایی
۱۰۷.....	تأثیر رفاقت و توجه به سیره صالحان بر اصلاح دلها
۱۰۸.....	اعتدال
۱۱۰.....	باب ظهور تمایلات نفسانی و بدعت ها
۱۱۱.....	آرزوهای متدین
۱۱۳.....	شیرین کسب دانش
۱۱۶.....	تادیب کودکان
۱۱۷.....	مراقبت و ترس از الله تعالی
۱۱۸.....	فضیلت دقت و تفکر
۱۱۹.....	توجه به خود
۱۲۰.....	توجه به پروردگار؛ حفاظت از شر مخلوق
۱۲۱.....	حفاظت از اسرار
۱۲۳.....	مهیأ کردن توشه آخرت
۱۲۵.....	لذت واقعی
۱۲۶.....	دست نیافتن به نعمت از طریق نعمت
۱۲۹.....	تشخیص ایمان در هنگام مصیبت
۱۳۰.....	بادآوری نعمت روح
۱۳۱.....	آشفته نشدن در زمان بلا و مصیبت
۱۳۳.....	پرهیز از ریا
۱۳۴.....	ناشایست ترین گناهان
۱۳۷.....	شیوه برخورد با فرد خشمگین

- دوراندیشی ۱۳۸
- آمادگی برای مردن ۱۳۹
- پیشوای رسولان و سرور راضی شوندگان علیه السلام ۱۴۰
- همسرت؛ زیباتر از همه زنان ۱۴۳
- فضیلت علم حدیث و محدثان ۱۴۴
- اسیر تا ایلات نفسانی ۱۴۵
- فراموشی از گناه ۱۴۷
- گمراهی جاهلان ۱۴۸
- دست نیافتن به متاع دنیا؛ نعمتی نیازمند شکر ۱۵۰
- توصیه ای به که سالان ۱۵۱
- خوشبختی؛ یعنی پند گرفتن از مرنوشت دیگران ۱۵۲
- راه رسیدن به بهشت ۱۵۴
- اسباب غم و اندوه ۱۵۴
- اخلاق بزرگان ۱۵۵
- همه خیر در انتخاب الله جل جلاله ۱۵۶
- مفاسد در خواست از مخلوق ۱۵۷
- دلایل فاصله گرفتن مردم از الله جل جلاله ۱۵۹
- ماهیت بشر ۱۶۰
- وجوب اخلاص ۱۶۱
- نگاه به خویشتن ۱۶۲
- دوراندیشی و توجه به نتایج امور ۱۶۳
- نعمت های بی شمار الله جل جلاله ۱۶۴
- داستان هایی از افراد بخیل ۱۶۵
- فروتنی عالمان ۱۶۶

- ۱۶۸..... خوشرفتاری با زنان
- ۱۷۱..... دشتام ندادن روزگار
- ۱۷۲..... دوری از شبهه ها
- ۱۷۳..... غافل نبودن انسان مومن از آخرت
- ۱۷۴..... فهم مراد پروردگار
- ۱۷۶..... ریب خوردن از ظواهر
- ۱۷۷..... یر؛ مخصوص عاقلان
- ۱۷۷..... فریب خوردن از زرق و برق دنیا
- ۱۷۹..... بررسی سیره پیشینان صالح
- ۱۸۱..... به هلاکت منتهی شدن
- ۱۸۲..... دوری از حسود
- ۱۸۳..... بهترین زندگی
- ۱۸۴..... از خود راضی بودن؛ مصیبتی است بزرگ
- ۱۸۵..... دشمنی خویشاوندان
- ۱۸۶..... عبرت گرفتن از روز عید
- ۱۸۹..... نمونه هایی همچون انسان
- ۱۹۰..... ارزش وقت در نزد پیشینیان صالح
- ۱۹۳..... توصیه هایی به همسران
- ۱۹۴..... تدبیر؛ نیمی از زندگی

مقدمه مترجم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ
وَحَاتِمِ الْأَنْبِيَاءِ وَالرَّسَالِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَالتَّابِعِينَ
وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِيَّانَا الدَّيْمِ، أَمَّا بَعْدُ...

مفسر، فقیه، مورخ و واعظ معروف، ابن جوزی ابوالفرج جمال‌الدین
عبدالرحمان بن علی بن محمد بن علی بن عبدالله بن حمادی بن محمد بن
جعفر جوزی قرشی تیمی بکری بغدادی متوفی در سال ۷۴۰ «باب حبیب» بغداد در
سال (۵۰۸ - ۵۱۲ ه. / ۱۱۱۴ - ۱۱۱۸ م.) متولد شد. شهرت وی در ابن جوزی به سبب
نسبت جدش به «فرضة الجوزة» یا محله «الجوز» در بصره است. بالاخره تقدیر
چنین بود که ابن جوزی در شب جمعه، دوازدهم رمضان سال ۵۹۷ ه. و در
بغداد از دنیا برود.

این دانشمند بزرگ در زمان وزارت ابن هبیره (۵۴۴ - ۵۶۰ ه. با
سخنرانی‌هایش، به شهرت رسید. محور اصلی این سخنرانی‌ها، موضوعاتی

۱- فرضه؛ یعنی محلی از رودخانه که از آنجا آب برمی‌دارند و سرچشمه هم می‌گویند.

مانند احیای قدرت خلافت، دفاع محکم از سنت و رد بدعت بود. وی شدیدترین انتقادات را از صوفیه به عمل می آورد و بیشترین بدعت ها را به آنان نسبت می داد تا آنجا که مفصل ترین باب کتاب «تلبیس ابلیس» وی، در رابطه با «تلبیس ابلیس بر صوفیان» است. در بسیاری از موارد به مجالس خویش اشاره می کند که در آنها خلیفه، وزیران، دولت مردان، عالمان، فقیهان، قاضیان و دیگر طبقات مردم شرکت داشتند. افزون بر خطابه و وعظ، بخش مهمی از زندگی اجتماعی این عالم ربانی به تدریس می گذشت و چنان که خود می گوید: «در ۵۰ روزه تدریس می کرد».

ابن جوزی در ۱۳ سالگی به تألیف پرداخت و آثار بسیاری از او بر جای مانده که از مهم ترین آنها می توان «أسباب النزول»، «صفة الصّفة»، «تلبیس ابلیس»، «المنتظم فی تاریخ العرب و الأما» و «أخبار الحمقى والمغفلين» را نام برد. کتاب پیش رو، ترجمه یکی دیگر از تألیفات این فقیه معتقد با عنوان «صید الخاطر» است که دکتر احمد بن محمد المیزان آن را مختصر کرده است. در این کتاب، اندیشه هایی حکیمانه، افکاری ناب و سودمند با اسلوبی زیبا و دلایلی قاطع و رسا مطرح شده و در لابلای کلمات، از تجربات و دیدگاه ویژه مؤلف درباره جهان هستی، زندگی و مردم سخن به میان آمده و از این رهگذر، توصیه هایی ارائه شده است.

و لله الحمدُ أولاً و آخراً على ما أنعم به علينا من التوفيق...
هَذَا الرِّطْبِ وَالْيَابِسِ وَ إِخْرَاجِهِ، فَإِنْ أَحْسَنَّا فَهُوَ فَضْلُ اللَّهِ مِنْ
حَيْثُ لَمْ نَحْتَسِبْ، وَإِنْ أَسَأْنَا فَهُوَ مِنْ أَنْفُسِنَا عَالِينَ بِأَنَّهُ لَيْسَ أَوَّلُ
خَطَايَا وَقَعَ فِيهِ الْإِنْسَانُ، لِأَنَّ الْكَمَالَ لِلَّهِ وَحْدَهُ.

مقدمه مختصر

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، أما بعد...

بدون تردید خانواده، کانون اصلی هر جامعه و قلب تپنده آن است که اگر خوب تربیت شود، پایه شگفتایی و پیشرفت جامعه و گرنه برب عقب ماندگی و فروپاشی آن خواهد بود. از این رو همه تلاش های رسمی و غیر رسمی در راستای حل مشکلات خانواده و برطرف ساختن معانی پیش روی آن است.

ما نیز به نوبه خود به منظور مهیاسازی خانواده با ایمان، یکپارچه و توانا در برابر مشکلات، اقدام به نشر این مجموعه نمودیم. آنچه باعث شد در انتشار این مجموعه عجله کنیم، رضایت و پذیرش خوانندگان از اولین مجموعه بود. با توجه به نامه های بسیار و درخواست های مکرر که بیانگر اشتیاق فراوان خوانندگان و داوطلبان به ادامه این نشریه بود. این مجموعه شامل کتاب های زیر است:

۱. مختصر «الفصول في سيرة الرسول» اثر ابن کثیر رحمه
۲. مختصر «الوابل الصيب و رافع الكلم الطيب» از ابن قیم رحمه
۳. مختصر «جامع العلوم والحكم» تالیف ابن رجب رحمه

۴. مختصر «صید الخاطر» اثر ابن الجوزی رحمته

۵. مختصر «لطائف المعارف» از ابن رجب رحمته

۶. مختصر «کتاب الکبائر» تالیف ذهبی رحمته

هدف از نشر این مجموعه و همچنین مجموعه قبله، تقویت انگیزه دینی در افراد خانواده برای رسیدن به تعظیم و محبت الله جل جلاله، تلاش در راه رضایت او و دوری از گناهان است. شکی نیست که این هدف تأثیرات فراوانی برای حل بسیاری از مشکلات خانواده و جامعه در همه زمینه‌ها دارد؛ از جمله جنبه اعتقادی و سیاسی، ادبی، اجتماعی، اخلاقی و اقتصادی، زیرا اگر ایمان تقویت گردد و عقاید مردم توحید شود، روی به توحید در عبادت خواهند آورد و از شرک اکبر و اصغر و همچنین بدعت‌ها و خرافات بی‌اساس دور خواهند شد.

از ناحیه امنیتی نیز مشاهده می‌شود که افراد خانواده‌ای که دل‌هایشان از محبت الله پر شده، بیشتر از دیگران برای امنیت شهروندان تلاش می‌کنند و از ترور و فساد در زمین و ترساندن مردم به دورند؛ از این رو در ریختن خون مسلمانان و اهل ذمه - هم‌پیمانان و امان‌خواهان - جبرور نبوده و مرتکب گناهانی که به شرافت و جوانمردی خلل وارد می‌کند و سبب تجاوز از حدود الهی است، نمی‌شوند.

از لحاظ اجتماعی و اخلاقی نیز تقویت انگیزه دینی در افراد اوضاع جامعه سهم به سزایی دارد؛ افرادش برای ادای حقوقی که بر دوش آنان است، تلاش می‌کنند و در نتیجه، نافرمانی والدین و قطع صله رحم صورت نمی‌گیرد، بلکه رابطه‌ای نیک میان همسران برقرار خواهد شد، مردم به نیکی با

یکدیگر رفتار نموده و در نهادهایی که باعث دوام جامعه می شود، فعالیت می کنند؛ مانند توجه به یتیمان، بیوه زنان، معلولان، سالخورده گان و افراد نیازمند.

در زمینه اقتصادی نیز هرگاه ایمان تقویت گردد و تعظیم الله عز و جل در دل ها تثبیت شود، در صداقت رفتار میان مردم، درست کار کردن، نخوردن ربا، عدم انحصار طلبی و بالابردن قیمت ها بدون دلیل، نمود پیدا خواهد کرد. علاوه بر این، ما نه روی در مصرف، دوری از اسراف و ولخرجی و تلاش برای حفظ حقوق مسلمانان و دیگران را مشاهده خواهیم کرد.

در پایان از سواندگان گرامی، برادران نیکوکار و همه کسانی که در این کار سهمی داشته باشند، بسیار سپاسگزارم و از الله عز و جل می خواهم که این مجموعه را مفید و مقبول بگرداند. ممانا او بهترین جوابگو، برای ما کافی و برترین سرپرست است.

دکتر احمد بن عثمان المزید

مقدمه مؤلف

سپاس الله متعال را به گونه‌ای که باعث رضایتش شود و درود و سلام بی-پایان او بر بهترین انسانی که برگزیده و بریاران و دوستانش باد. افکار مشغول بررسی اموری است که به وقوع می‌پیوندند و از بین می‌روند. یکی از مهم‌ترین کارها، ثبت حدیث‌های ذهن است تا فراموش نشوند. پیامبر ﷺ می‌فرماید:

قَدْ دُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ^۱

علم را با نوشتن به بند کشید.

چه بسیار اموری که به ذهنم رسیده و آنها را ثبت نکرده‌ام، اما پس از آن، افسوس فراوانی خوردم! از آنجا که دانستم هر گاه دیده تفکر را بگشایم، شگفتی‌های بی‌شماری از امور نهان برایم هویدا می‌گردد و علاوه بر این، توده‌ای از تجربه‌ها و دریافت-

ها بر ذهنم گرد آمده که کوتاهی در ثبت آنها روا نیست، این کتاب را به
رشته تحریر در آوردم.
الله جلّ و علاّ فایده رسان و بسیار نزدیک و پاسخگوست.

www.ketab.ir